

DELAVEC

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Šelenburgova ul. 6/II

GLASILO GLAVNEGA RADNIČKEGA SAVEZA JUGOSLAVIJE.

Izhaja 10., 20. in 30. dne v mesecu.

Stane posamezna številka Din 1-25, mesečno Din 4—, celoletno Din 48. — Za članstvo izvod po 1-10 Din.

Oglasi po ceniku.

Dopisi morajo biti frankirani in podpisani ter opremljeni z štampiljko dotične organizacije.

Rokopisi se ne vračajo. Reklamacije so poštne proste.

Vsem čitateljem in sotrudnikom »DELAVCA« želi srečno in veselo Novo leto 1925

uredništvo in uprava »DELAVCA«.

Božič — Novo leto.

Mir ljudem na zemlji! V Betlehemu se je rodil odrešenik človeškega rodu in ob njegovem rojstvu je napovedal kor angeljev, da prinese to rojstvo trpečemu človeštvu božje kraljestvo miru in pravice.

Tako pripoveduje svetopisemska zgodba. Tisočkrat jo bodo te dni ponavljali, cerkveni kori bodo odmevali od nje.

Naše misli pa bodo šle letos bolj kot kedaj od veselega rojstva tja v resnost življenja, na Golgoto samo.

Prorok iz Nazareta je posvetil v resnici vse življenje veliki ideji božjega kraljestva miru in pravice, ki naj bi prišlo na svet. Živeč ves za to idejo čisto ni vedel, kam bi položil zvečer svojo trudo glavo. Verujoč v prihod božjega kraljestva, je umrl naposled težke smrti na križu.

Tako je izgledalo, da je koncem koncev sovražstvo zmagovalo. Toda — od križa je postal nov nepremagljivi simbol tisočev, ki so gojili isto misel iste ideji, čez ves svet je šlo kakor plamen gibanje za mir, pravico in božje kraljestvo na zemlji. To gibanje je dalo zgodovini svoj pečat.

Tako ustvarja božanska misel v trpljenju, kar je oznanjalo angeljsko petje glasom svetopisemske zgodbe.

A istočasno so večno na delu razdirajoče sile, sile teme.

One se oblačijo — če treba — tudi v svete obleke: pismarjev, farizejev, vojnih kuratov in drugih svetih mož, ki ponavljajo besedo o miru ljudem na zemlji, s svojim dejanjem pa podpirajo nemir, izkoriščanje in krivico. Zato se nahaja človeštvo danes, kakor nekdanj, v trdem boju za mir, v neprestanem boju za pravico.

V zlatom obšitem ornatu, v bleščečih cerkvah, med zvonjenjem orgel in dišečim kadilom, pridigujejo o neskončni ljubezni in o odrešenju, — ob enem pa govore bogokletne besede o baje od Boga postavljeni družbi, v kateri ni miru, ne ljubezni, ne pravice.

To zimo je tisoče rodbin brez kruha in strehe. V tisoč rodbinah je petje o »tih noči, blaženi noči« pozabljeno petje. Zmrzujoči otroci prosijo kruha, brezposelni oče kolne dan, ko se je rodil on sam in ko so se rodili njegovi otroci. Vse to bi bilo mogoče olajšati, a volje ni.

Zato smo prišli kot Hlapec Jernej do zadnje postaje. Mi njih lepim besedam ne moremo več verjeti. V naših srcih vstaja strašen dvom o njihovi resnici, o njih nauku, da more prinesiti na svet mir žrtev poedinca.

Vkljub temu pa želimo miru, želimo delavcu pravico, našim otrokom srečo in veselje našim materam. Vkljub temu sanjamo o bodočnosti, ko ne bo več klanja, ko ne bo več izkoriščanja, ko bo vladalo na svetu kraljestvo svobode, miru in blagostanja.

Na tej bodočnosti mora kovati dolga leta, neumorno in vztrajno veliko kovačev. Odločnost moških mišic bo prinesla človeštvu mir, delovnemu razredu blagostanje. Solidarnost delovnega razreda bo zmagovala!

Besedo o solidarnosti delovnega ljudstva, o potrebi organizacijske skupnosti, bomo neprenehoma oznanjali.

Uveljavili bomo združeno moč delavskega razreda, da si izborimo pravice, ki nam gredo!

Potem bomo tudi mi z našimi otroci in ženami stali pred razsvetljenim božičnim drevescem in verjeli: Mir je zmagal na zemlji!

In šli bomo v novo leto, ne da bi si želeli boljšega.

Občni zbor Osrednjega društva usnjarijev in sorodnih strok.

V nedeljo dne 14. t. m. se je vršil v prostorih Ljudskega doma v Mariboru občni zbor Osrednjega društva usnjarijev in sorodnih strok za Slovenijo. Občni zbor je otvoril predsednik centrale s. Krivec, ter je pozdravil zastopnika Strokovne komisije s. Golmajerja, zastopnika krajevnega Medstrokovnega odbora G. R. S. J. v Mariboru s. Čeha ter ss. Petejana in Bahunja kot člana komisije za li-

kvidacijo spora med podružnico v Mariboru in centralo. Po določitvi dnevnega reda se je izvolila verifikacijska komisija in zapisnikar občnega zbora. V verifikacijsko komisijo so bili izvoljeni ss. Pojer (Maribor), Jakomin Lovro (Ljubljana) in Vinko Zajc (Šoštanj), za zapisnikarja občnega zbora pa s. Ratajc Franc iz Ptuja.

S tem je bila prva točka dnevnega reda izčrpana in je zbor prešel k 2., 3. in 4. točki, t. j. poročilu tajnika, blagajnika in nadzorstva. Tajniško in blagajniško poročilo je podal s. Krajcer, poročilo nadzorstva pa ss. Jakomin in Selinšek, ki sta izjavila, da so bile knjige razen malih knjižnih pomot vedno v redu, ter sta predlagala absolutorij. Tajniško in blagajniško poročilo je podal s. Krajcer, ki je orisal težkoče, s katerimi se je imel centralni odbor v prošlem poslovnem letu boriti; predvsem je naglašal nedisciplino v podružnicah, kar je najbolj oviralo delo v centrali in izrazil željo, da naj sodrugi delegati to vpoštevajo in ko se s tega občnega zbora vrnejo v podružnice, naj skušajo predvsem gledati na to, da vpostavijo disciplino, kar je predpogoj organizacije. V blagajniškem poročilu je poročal o denarnem stanju ter o stanju članstva; ne prvo in ne drugo ni povoljno in bo treba, da bo novoizvoljeni centralni odbor delal na to, da se stanje izboljša. Naglašal je tudi spor, ki je nastal med podružnico v Mariboru in med centralo radi delnic Ljudske tiskarne in želi, da ta občni zbor to zadevo končnoveljavno reši.

Po teh poročilih je predsednik s. Krivec otvoril debato, v katero so posegli skoro vsi navzoči sodrugi, ter soglasno sklenili:

1. da naj centralni odbor opravlja kupljene delnice Ljudske tiskarne, ter da spadajo iste v last centralnega odbora;

2. centralnemu odboru se da absolutorij.

Nato je bilo zborovanje prekinjeno do 2. ure popoldan. Točno ob 2. uri je predsednik s. Krivec zopet otvoril zborovanje in podal besedo zastopniku Strokovne komisije s. Golmajerju, ki je v jedrnatih besedah orisal razvoj usnjarske industrije od rokodelstva do današnje moderne industrije, ter od takratnih »Gesellenvereinov« pa do današnje moderne organizacije usnjarskih delavcev. Naglašal je, da ako ne bo znal usnjarski delavec to dobro razumeti, tudi nebo znal postaviti nasproti moderno razviti in dobro organizirani usnjarski industriji, moderno bojovno delavsko strokovno organizacijo, da bo usnjarski delavec izpostavljen brezmejnemu izkoriščanju in da bo postal še večji suženj, kakor je že nekdanj bil. Zavedati se moramo, da se ne smemo si prikrivati, da so mase, ki so prišle po vojni v organizacijo in po nekaj mezdah gibanj zopet organizacijo zapustile, da je bila ta masa samo toliko časa v organizaciji in samo radi tega, da si je izboljšala svoj materijalni položaj in sedaj misli, da je že vseh dni konec in da jim ni potreba več organizacije. Kdor pa pozna hotenje naših kapitalistov se pa natanko zaveda, da še nikoli ni bila tako potrebna enotna in močna organizacija, kakor ravno sedaj, ko je ves kapitalistični svet na delu, da delavstvu odvzame to, kar si je dosedaj priboril, to je predvsem 8-urni delavnik, zakon o zavarovanju in zaščiti delavstva ter kolektivne pogodbe. Radi tega bo nujno potrebno, da se bo novo izvoljeni centralni odbor tega zavedal in organizacijo v Sloveniji zopet poživljal, da bo sposobna za borbo, za ohranitev vsega tega, kar si je proletarijat dosedaj priboril, ter da bo gledal na to, da se čimprej združijo vse usnjarske organizacije v Jugoslaviji v enotno močno organizacijo in bodo tako kljubovale vsem kapitalističnim nakam.

Predno je zbor prešel na 5. točko dnevnega reda: volitev novega odbora, je s. Krajcer prečital predloge podružnic v Ljubljani in Šoštanju, ki so šli za tem, da se centrala zopet preseli v Ljubljano.

Po daljši debati je bila soglasno sprejeta naslednja resolucija.

Resolucija

sprejeta na občnem zboru Osrednjega društva usnjarijev in sorodnih strok v Mariboru, dne 14. decembra 1924. Občni zbor sklene:

1. da se centralna uprava društva s 1. januarjem 1925 zopet preseli v Ljubljano;

2. Pravila glede ustroja centralnega odbora, nadzorstva in namestnikov se spremene, kakor to predlaga ljubljanska podružnica;

3. novoizvoljenemu centralnemu odboru se nalaga, da o spremembi pravil obvesti kompetentno oblast;

4. tajniške posle centralne uprave bo do prihodnjega občnega zbora opravljal s. Joža Golmajer.

Po sprejetju te resolucije se je izvolil centralni odbor, ki se je na prvi seji konstituiral naslednje: Karu Josip, predsednik; Pivk Jakob, podpredsednik; Jakomin Lovro, blagajnik. Odborniki: Pirš Karol, Godec Blaž iz Ljubljane, Krajcer Anton (Maribor), Zupšek Alojzij (Šoštanj) in Ratajc Franc (Ptuj). Nadzorstvo: Letner Franc, Merencič Josip (Ljubljana), Zajc Vinko (Šoštanj) in Krivec Alojzij (Maribor). Namestniki: Kramer Jože, Erjavec Anton (Ljubljana), Pajer Ivan (Maribor) in Orešek Franc (Ptuj).

Ta odbor je bil soglasno izvoljen. Pri zadnji točki dnevnega reda: predlogi in nasveti je zbor sklenil da se bivšega blagajnika podružnice v Ptuj ki je poneveril nekaj podružničnega denarja izroči odvetniku. Predlog podružnice v Šoštanju za znižanje prispevkov je bil po daljši debati od delegata te podružnice s. Zajca umaknjen, ker je uvidel da za predlog ne bo dobil večine.

Nadalje se je sklenilo, da morajo vse podružnice do 10. januarja 1925 vpsolati vse obračune do konca leta 1924 na stari naslov v Maribor, nakar bo s. Krajcer oddal ves arhiv novoizvoljenemu centralnemu odboru v Ljubljani.

Po izčrpanem dnevnem redu je predsednik s. Krivec z apelom na vztrajno in neumorno delo vseh usnjarijev zaključil lepo uspeli občni zbor.

Opozarjamo vse podružnice, da se obračajo odslej naprej v tajniških zadevah na centralno tajništvo v Ljubljano, ki se nahaja v Šelenburgovi ulici št. 6, II. ter da se držijo sklepa občnega zbora glede obračunavanja. V slučaju, da se podružnice tega ne bi držale, bodo centrali povzročile veliko nepotrebnega dela.

Gibanje draginje.

V naslednjem podajamo draginjski račun za mesec december 1924.

Eksistenčni minimum za mesec december 1924 za petčlansko družino (mož, žena in 3 otroci, stari 12 let, 7 let in 1 pol leta):

	Mesečna potreba kg l	Za enoto Din	Skupaj Din
Moka št. 0	15	6:50	97:50
Moka za kuho	10	6:25	62:50
Krušna moka	10	5:—	50:—
Koruza	20	3:10	62:—
Krompir	70	1:50	105:—
Fižol	3	4:75	14:25
Meso I. vrste	11	26:—	286:—
Meso II. vrste	10	24:—	240:—
Mast	3	38:—	114:—
Sol	1	3:50	3:50
Olje	1 1/2	26:—	39:—
Riž I. vrste	2 1/2	14:—	35:—
Riž II. vrste	2 1/2	10:—	25:—
Sladkor kocka	2	17:50	35:—
Sladkor kristalni	2	15:50	31:—
Kava Santos	0:7	52:—	36:40
Kava Rio	0:7	48:—	33:60
Kavne primesi	0:1	24:—	2:40
Milo	1	18:—	18:—
Kis	1 1/2	5:—	7:50
Čaj	0:1	75:—	75:—
Mleko	20	3:75	75:—
Rum	1 1/2	48:—	72:—
Drva	1 m ²	220:—	220:—
Premog	2 q	48:—	96:—
Čevlji	pol para	300:—	150:—
Kamgarn	1 m	160:—	160:—
Ševiot	1 m	110:—	110:—
Molinos	1 m	20:—	20:—

Din 2155:15

je bil eksistenčni minimum 1. decembra 1924.

Opomba: Računamo, da odpade od tega zneska 32 odstotkov za težkega delavca, 25 odstotkov za ženo, 20 odstotkov za otroka nad 12 let, 17 odstotkov za otroka v šolski dobi, 3 odstotke za malga otroka. Pri samcih, ki ne živijo v skupnem gospodinjstvu računamo, da je treba pribiti k zgornji vsoti 50 do 70 odstotkov.

Naročajte Delavski (Železničarski) koledar za leto 1925!

Zanimivo bo primerjati ob tej priliki, kako se gibljejo pri nas cene v zadnjih mesecih. Naše draginjske številke kažejo tozadevno to le sliko:

september 1923	Din 2340.60
november »	» 2340.20
december »	» 2322.50
januar 1924	» 2324.25
februar »	» 2354.25
avgust »	» 2359.40
oktober »	» 2370.—
november »	» 2171.25
december »	» 2155.15

Stavka steklarjev končana.

V ponedeljek, dne 22. decembra 1924 so zaključili zastopniki steklarjev novo kolektivno pogodbo, s katero so končali stavko, ki je trajala v steklarnah v Hrastniku in Zagorju nad dva meseca. Dvomesecni boj se je končal s kompromisom, ki upravičenih delavskih zahtev sicer ni popolnoma zadovoljil, ki pa pomenja, če upoštevamo težavne razmere, v katerih se je ta boj bil, zadovoljiv uspeh. Delavstvo je zahtevo po redukciji temeljnih plač odbilo. Dopri- nesti pa je moralo z ozirom na težko gospodarsko krizo to žrtve, da je dopustilo, da so se rodbinske doklade reducirale. S svojim žilavim odporom so steklarji dosegli, da je moralo podjetje od svojih prvotnih zahtev za več ko polovico popustiti. S to stavko se je podal dokaz, da delavstvo ne bo dopustilo, da bi se kdo brez lastne škode z njegovo usodo igral. Najvažnejše je, da so sodruzi-steklarji borbo ravno tako kompaktno in enotno zaključili, kakor so jo započeli in vodili.

Težka borba, ki jo ima steklarska organizacija za seboj, ji je prinesla novih izkušenj, ni pa zmanjšala nje enotnosti in nje volje do odpora in zmage proti vsakemu poskusu izkoriščanja.

Naše organizacije.

Železničarji.

Velikansko razburjenje

je povzročila okrožnica, ki jo je izdala ljubljanska železniška direkcija na vse edinice. Okrožnica vsebuje nekoliko odlomkov nekakih predpisov glede voznih ugodnosti, ki jih je izdal slovensko-turški klerikalni režim. Glasom teh predpisov ne bi polovica železničarjev imela več legitimacij, na podlagi katerih dobe pri blagajnah režijske karte. Baje so bili ti predpisi že dve leti pripravljeni, pa ni bilo nikogar, ki bi jih podpiral. Končno je prišel gospod profesor Sušnik, ki je ta rabeljski posel opravil. Že prvega oktobra je omenjena naredba zagledala beli dan, zato bi morala takoj stopiti v veljavo.

Razni načelniki in kontrolorji so si belili glave ter tolmačili okrožnico na vse načine. Tisti, ki niso mogli verjeti svojim lastnim očem, ker so mnenja, da v Jugoslaviji vendar ni vse mogoče, pa so razlagali tako, da delavci ne izgube legitimacij, češ, da se iste šteje k služiteljem; drugi so zopet rekli, da delavcem in pomožnemu osebju ostanejo takozvane listne izkaznice. Končno so prišli zadnji, ki so razlagali tako, kakor je črno na belem in to je: da dobe delavci in njih družine samo tri proste karte na leto in ničesar drugega. Ta zadnja razlaga je pravilna, če tudi se gospodje pri ravnateljstvu malo sramežljivo drže in se zgovarjajo na generalno direk- cijo. Mi ne vemo, kdo je ta generalna direkcija. Ko se je pred kratkim vršila v Beogradu anketa delavskega osebja, ni bilo nikogar od generalne direk- cije poleg, pač pa so to korporacijo zastopali na anketi trije uradniki iz zagrebške pokrajinske direk- cije. Pri generalni direk- ciji poznamo ali smo poznali samo onega debelega Ilića, ki bi po svoji zuna- njosti že zgledal kot primeren, da izda tako reakci- jonarne predpise. Toda Ilić je razrešen svoje funk- cije. Menda je bil g. Sušniku še preveč demokrati- en? Ampak če bi bil tudi g. Ilić sestavil nove pred- pse glede voznih ugodnosti, ne bi mogli biti isti vendar toliko časa objavljeni, dokler jih minister ne po- višuje. Smo radovedni, kaj pravi k temu veliki prijatelj železničarjev ali pa vsaj njihovih gumije- vih kroglic — Žebot. Pa na Beltrama ne smemo po- zabiti. Krščansko mislečim železničarjem ni treba legitimacij, saj se bodo v nebesa zastopali vozili. Go- spod demagog Beltram pravi, da je njegova naloga, pomagati samo delavcem in nižjim uslužbencem, a nikakor radnikom. Zato pa se v Prometno Zvezo ne sprejme nobenega uradnika. Da, mi vemo, da je ubogih ne-često kraljestvo. Uradniki ne spadajo v Prometno Zvezo, ker so preveč študirani. Najlažje je z delavci, predvsem s progovnimi, ki težko delajo in ne morejo mnogo misliti, zato pa raje verjamejo. Skratka: čimmanj je človek izobražen, tem bolj je za klerose pripraven. Mi smo vedeli, ko pride en- krat klerikalni režim, tedaj bodo imele nune in dru- gi klosterski leuhi prosto vožnjo, železničarji pa, ki

opravljajo težko in silno odgovorno službo, bodo morali celo karto plačati.

Kaj bi rekel demagog Beltram k temu: V ome- njeni okrožnici se nahaja tudi člen, glasom katerega bodo imele dojitje uradniških otrok iste vozne ugod- nosti kot jih ima otrokov oče; torej letno perma- nentno karto za I. razred, dokler ne doseže otrok 4 leta starosti! Ti delavec pa, ki se že 20, 30 ali več let mučiš, pa zgubiš še to malo, kar si imel. In vse to je mogel krščanski Sušnik podpisati!

Razburjenje je umevno. V Mariboru so zaupni- ki takoj sklicali sejo in so sklenili, poslati deputacijo v Ljubljano; a direkcija je za enkrat potolažila de- lavce s tem, da je okrožnico umaknila ter izjavila, da veljajo za letos še legitimacije, vendar jih ni predložiti v prolongacijo. Direkcija pravi, da imajo legitimacije delavcev še veljavo za o b m o č j e ljubljanske direkcije. Kaj pa v območju ostalih di- rekcijskih? Kaj bo tedaj n. pr. zagrebška direkcija tvo- rila za slovenske železničarje tujo deželo? Končno pravi direkcija, da je predlagala gen. direk- ciji, da naj ostanejo stari predpisi v veljavi še nadalje. Ko bo de la predlog odobren, tedaj se bodo delavske le- gitimacije podaljšale.

Pripominjamo, da so našim železničarjem bile do legitimacij odvzete vse beneficije in klerikalni prometni minister je položil krono reakciji na glavo s tem, da je še legitimacije odvzel. Više nema!

Železničarji! Delavci! Sužnji! Pojdite najprej in se očistite klerikalizma in stopite kot en mož k Savezu železničarjev Jugoslavije, ako hočete osta- ti ljudje!

Slovesna otvoritev nove proge.

V soboto dne 22. novembra je bila otvorjena in javnemu prometu izročena nova železnica: Or- mož—Murska Sobota. Otvoritvene slavnosti so se seveda udeležili kot navadno oni krogi, ki so naj- manj ali celo nič pripomogli za zgraditev proge. Kapitalistično »Jutro« navaja imenoma vse lično- sti, ki so imele čast se pustiti proslavljati in častiti; tisti, ki niso niti z mezinem ganili in živ krst ni vedel za njih eksistenco, so čez noč postali za to železnico zaslužni ljudje.

Mi delavci se gotovo ne bi v to spodtikali, če ne bi opazili v poročilu nekaj, kar nam da misliti. Gospod minister za promet je navajal imenoma ti- ste, ki so sodelovali ter omenil gospode inženere — on je namreč sam inženjer — ki imajo zasluge na izvršitvi te železnice. Toda enega faktorja se ni spomnil gospodin Stanić: to so namreč — delavci! Tudi v tem se vidi vsa balkanska mentaliteta. K večjemu še inženjerji, do delavcev več ne pride!

Avstrijski ministri niso v zadnjih desetletjih več upali pri takih prilikah iti mimo, ne da bi se delavcev spomnili. Pa naj si bo tudi, da jim to ni šlo iz srca, toda delavci je postal faktor, katerega se ni več upalo prezirati. Toda naš proletariat je osvo- bojen in bil je — degradiran, on ni več faktor, nje- ga ni treba pri takih slovesnostih omenjati. Suženj je svoje delo izvršil, suženj naj gre! Tudi to ignoran- ranje je jassen dokaz, da naše delavstvo nima pra- vico ali da se mu vsaj ne priznavajo. Zato se bo mo- ralo organizirati in si izbojevati isti prestiž, kakrš- nega uživajo delavci zapadnih dežel. Tudi brez in- ženerev ne bi mogli železnice napraviti ali ravno- tako ne brez delavcev. Oba faktorja sta enako po- trebna. Za to pa se naj nobenega ne prezira!

Poslovilni večer so priredili člani obratne bol- niške blagajne državne železnice v Mariboru dr. Robertu Franku, ki je stopil po 34 letnem službova- nju v pokoj. Poslovilni večer se je vršil 15. novem- bra v Gambinovi dvorani v Mariboru. Ob določeni uri so železničarske družine dvorano tako napol- nile, da so morali ostati pozneje došli gostje v stranski sobi. Pri prihodu je pozdravil g. dr. Fran- ka najstarejši član bolniške blagajne, Petek. Po pozdravu sta izročila dva uniformirana železničarja dr. Franku lepo spominsko ploščo. Slavnosti so pri- sostvovali: Postajni načelnik Karol Štefin, N. Ko- cjančič, nadalje njegovi stanovski tovariši dr. Vin- cenc Drasch, dr. F. Urbacek in dr. Vinko Marin. Tik pred koncem slavnosti je govoril v imenu čla- nov sodr. Lapuh: Ker je bilo nemogoče, da bi se poslovil vsak posameznik od g. dr. Franka, zato smo priredili to slavnost. Geslo te prireditve je bilo: Kakor ti meni, tako jaz tebi. Ako bi tega ne storili, bi pokazali vso svojo nevhvaležnost. Vsi ve- mo, kako težek in odgovornosti poln je poklic zdravnikov in kljub temu nam je stal dr. Frank v težkih urah ob strani. Danes je čas, ko se moramo ločiti. Prosim vse, da se pridružujejo moji poslo- vilni besedi: Zdravstvuj dr. Frank! Vsi, ki so bili službeno zadržani se od dr. Franka tem potom prirčno poslavljajo.

Izčrpanje kreditov. Na železničarski anketi, o kateri poročamo na drugem mestu, je zastopnik ministra g. dr. Kaučič povedal, da ni misliti, da bi se plače delavcev pred novim proračunom mogle

zvišati, če so iste še tako nedostadne, ker je kredit za delavsko osebje baje skoraj izčrpan in se neve, kako se bo izhajalo do 1. aprila pri sedanjih plačah, a kam še, da bi se iste zvišalo. Gospod minister, kateremu je velika železničarska beda vrlo znana, si ne ve na noben drug način pomagati kot z redukcijo, to se pravi: en del delavcev odpustiti in ostalim s prihrankom plače zvišati, in g. minister ima baje resen namen to namero izvesti in nekaj delavcev »nemilosrdno« napolje baciti. No, anketa je tak način sanacije železničarjev energično zav- rnila ker bi to bilo nehumano in najmanj krščansko. Mi imamo sicer precej starih delavcev, ki res ne morejo več tako delati kot so nekdaj in bi pač za- služili, da se jih na pošten način upokoji, toda te- kom dolgih 6 let urejevanja in konsolidacije še ni slavna birokracija prišla niti za peden daleč. Ti stari delavci ne vedo danes kaj jim gre, ali sploh dobe kaj ali nič. No te grešnike bi se najraje vrglo neusmiljeno na cesto! Pa naj še kdo reče, da nismo srečni v naši novoujedinjeni in »svobodni« državi.

Kovinarji.

Čudne razmere v Državni protezni delavnici v Ljubljani.

V Državni protezni delavnici v Ljubljani, čije upravitelj je g. Zorn, vladajo čudne razmere. Ta go- spod stoji popolnoma pod vplivom skladiščnika te de- lavnice, Podmenika, in se delavstvo upravičeno po- vprašuje, kdo je pravzaprav upravitelj: g. Zorn ali g. Podmenik. Pred kratkim je upravitelj g. Zorn od- povedal službo nekemu predelavcu, ker je med delovnim časom delal neko malenkostno stvar zase in ker je baje žalil g. upravitelja. Nato je bila orga- nizacija, Savez Metalskih Radnika Jugoslavije, po- zvana, da tozadevno intervenira. Prva intervencija se je vršila v pisarni g. upravitelja in ker je le-ta iz- javil, da je tozadevno že poročal g. dr. Mraku, na- čelniku invalidskega odseka, so odšli zastopnik Sa- veza in delavski zaupniki k načelniku g. dr. Mraku, ki pa drugega ni mogel izjaviti, da je odpoved služ- be odobril, ker nikakor ne more dopuščati, da se v Državni protezni delavnici delajo privatne stvari in da je bilo postopanje g. upravitelja pravilno in to seveda, ne da bi zadevo prej preiskal.

Pri intervenciji v pisarni upravitelja delavnice je bil navzoč tudi skladiščnik Podmenik, ki se je, ne da bi ga upravitelj kaj vprašal, vmešaval v raz- govor, ki se je vršil med zastopnikom Saveza in u- praviteljem in v surovem tonu povdarjal, da mora ta predelavec iz službe, ako ne, da gre on (Pod- menik). Rekel je: »Mi smo zato službo odpove- dali itd.« Iz tega je sklepati, da se ta skladiščnik tudi šteje k upraviteljstvu in on tudi že sme odlo- čati, kdo bo v Državni protezni delavnici delal in kdo ne. Nadalje je izjavil, da je on omenjenemu predelavcu že enkrat prizanesel, da ni bil odpu- ščen. Na vprašanje zastopnika Saveza, kedaj in ka- ko, je lažnjivi kljukec izjavil, da ga je enkrat dobil, ko je kradel železo.

Ko je to zaznal omenjeni predelavec, je proti Podmeniku takoj vložil tožbo radi častikraje in je Podmenik pred poravnalnim sodnikom moral po- pisati izjavo, da se je lagal.

Ker so ostale vse tozadevne intervencije brez- uspešne, je bil predelavec odpuščen in to, ne da bi dobil s strani upraviteljstva Drž. protezne de- lavnice zadoščenje.

Mi se radi tega čudimo postopanju vseh fak- torjev, ki stojijo nad upraviteljem Držav. protezne delavnice in povprašujemo odkod to, da ima v tej delavnici ravno ta nekvalificirani delavec, ki je slučajno skladiščnik, tako pravico?

Prav je, da se v Državnih delavnicah prepove privatno delo — »fušanje —, ampak to mora po- tem veljati za vse, ne pa tako, kakor to prakticira upravitelj Državne protezne delavnice g. Zorn, da odpove službo predelavcu radi malenkosti in do- voljuje Podmeniku, da si pusti on iz državnega materiala od mizarja delavnice in v delavnici na- pravi cele dele pohištva — čeprav po delu. Istotako bi morala ta prepoved tudi veljati za go- spode, ki si pustijo marsikatero malenkostno stvar v tej delavnici napraviti, odnosno popraviti.

Konstatiramo, da je postopanje gospodov, ki odločajo v Državni protezni delavnici, absolutno nepravilno in jih opozarjamo, da naj napravijo red v delavnici, ker mi preje ne bomo odnehali!

Kovinarjem na Jesenicah, Javorniku, Dobravi in Lescah.

Sodrugi in sodružice! Leto poteka k svojemu koncu, za to storite svojo dolžnost napram organi- zaciji in poravnajte svoje prispevke do koncem te- ga leta v celoti, da bo organizacija s tem mogoče sestaviti točen letni zaključek, predvsem pa, da se izvrši lahko točna kontrola nad blagajno organiza- cije in prispevki posameznikov.

Pri dopolnjevanju MAGGI-jeve zabele

Cene dopolnjenih steklenic	Štev. 0	1	2	3
	Din 5.—	10.—	17.—	36.—

naj se pazi na to, da se zabela dopolni iz Maggi-jeve velike origi- nalne steklenice, ker se v teh steklenicah po zakonu sme shranje- vati, oziroma prodajati samo Maggi-jeva zabela in ničesar drugega

Železničarski koledar 1925 je izšel!

Naročila in predplačila sprejema Strokovna komisija za Slovenijo v Ljubljani, vse podružnice Saveza železničarjev v Sloveniji, strokovno tajništvo v Mariboru in Celju. — Koledar obsega predvsem najvažnejše določbe in izvlečke Zakona o prometnem osebnju, nadalje železničarski turnus in drugo. Je mnogo obširnejši nego lansko leto a cena kot lani: v platno vezan izvod stane Din 14.—, v polplatno vezan izvod stane Din 12.—.

Zaupniki, ki bodo koledar razpečavali, dobe 10 % popusta!

Kdor bi iz kakršnega koli vzroka le ne mogel svoje zaostale prispevke poravnati, naj se ravna po pravilniku in napravi korake pri svojem podružničnem odboru.

Ponovno pa opozarjamo, da za nečlane organizacijski zaupniki nimajo nobene dolžnosti izgubljati čas in kdor ni član tudi nima v organizaciji nobenih pravic.

Izgovor, zakaj ni eden in drugi organiziran ne drži, ker vsakemu delavcu manjka, nikdo nima potrebne eksistence, vsak je kolikor toliko v bedi in ravno zato je treba plačevati organizacijo in biti organiziran, ker je slabo, kajti, ko bi nam v kapitalističnemu družabnemu nič ne manjkalo, da bi bili zadovoljni, potem seveda ne bi bilo treba razredno bojnih organizacij za borbo v dosegso socialističnega družabnega reda.

Sodrug! Sodružice! Raztolmačite to tistim, ki se ne zavedajo važnosti organizacije. Raztolmačite to tistim, ki se ne zavedajo, da mora delavstvo imeti svojo stalno organizacijo, da morajo biti njeni člani zavedni, razredno kot delavci in da morajo v vseh časih biti aktivni v sodelovanju. Ni minute, ni ure določene, kedaj boš rabil organizacijo v pomoč, ker jo rabiš vselej, vsak hip dela za tebe in ščiti tvoje interese.

Nasprotno pa kapitalistična družba, po svojem sistemu izrablja prav pridno vsak čas, vsako minuto, da si svoj obstoj čimbolj podaljša. Če ti ravno danes organizacija ne more takoj dati vsega kar ima v programu in kar sam doseči želiš, delaj za to, organiziraj se, ker od tebe je odvisno, kakšen kos kruha ti bo odrezal delodajalec. Rešitev je v nas samih, seveda, za to je pa treba zavednosti.

Sodrug! Sodružice! Vi ki to razumete, za to povejte to še tistim, ki jim je ta resnica tuja — mnogo jih je med nami. Razlagajte jim to vsak dan, vsak čas, ke rbrez njih tudi naše rešitve ni, ki smo organizirani, a ki se vendar zavedamo, da organizacijo moramo imeti. Kaj čakajo — čudežev ne bo več, minuli so!

Povejte jim to, pozovite jih na solidarnost, v organizacijo!

Propagandni odsek gorenjskih kovinarjev.

Guštanj. (Čuden prerok.) Ko se je zbirala stavkovna podpora za steklarje v tukajšnji strugarni, se je delavec A. G., nazivajoč se za zavednega krščanskega socialca izrazil, oziroma prorokoval sledeče: 1. Da on nima denarja v take namene. 2. Če delavci ne morejo izhajati z zaslužkom, ki ga jim podjetnik predpisuje, pa naj delajo namesto 8, 12 ur na dan, saj so preje in v vojnem času tudi delali, zakaj pa bi danes ne? Zato pa je baje slo tudi vsem slojem dobro, pa še tako, da še danes mnogi želijo istih časov nazaj. Nadalje je tudi trdil, da je upeljava 12 urnega delavnika in znižanje dneвне mezd neizogibno, če hočemo da industrijska kriza preneha, ako ne, lahko pričakujemo, da se bo vsa industrija razbila ob tem skalovju. To izjavo je podpiral s tem, da je posnel iz več uglednih listov, (opomba poroč.) med katerimi je bil gotovo tudi kak »Glasnik srca Jezusovega«, ki zna še več kaj prorokovati: In sicer je v eni svoji številki modroval o pomenu ideala »socializem«, katerega si tudi sami radi na čelu zapisujejo! Omenjeni list vsebuje sledeče: Kaj je socializem? — Socializem je divji, brezobzirni lov za bogastvom, glad po denarju, razkošju, brezdelju. Socializem je zavist in škodoželjnost, socializem je ljubezen do — bližnjega blaga. Socializem — 10 črk — je deset sunkov zoper deset božjih zapovedi. Socializem je avtomobil framazonstva, judovstva in modernega bogastva. Nadalje vsebuje tudi tole: Iz rdečega tabora se glasi krik: Socializacija! Mi odgovorjamo takoj: Da, da, socializacija! — Sodrug! ki jim je več za plačo kot za delo, rohne: Osemurni delavnik! Mi: seveda, kajpada, osemurni delavnik delavcem! Od tega ne popustimo: — Tako odmeva naše kimanje. Pa ne pomislimo, da smo zatajili svobodo tistih, ki bi radi delali: več ur, seveda za večjo plačo. (Opomba poroč.) Zato pa priporočajo za nje rajsko valuto, potem katere se da gotovo bolj natanko izplačevati? Evo, to je svoboda. Zato mi vpijemo za socialisti. Socialisti so za stavko, mi tudi . . . ! Oni zoper njo mi tudi. Plašč obračamo po vetru in piš! — Iz tega lahko razvidimo, da klerikalci nimajo nikoli resnega namena olajšati gorje revnega delovnega ljudstva, temveč smatrajo vsako socialno parolo, oziroma izigravajo jo za slepilo nezavednih. Zato tudi ni čuda, da znajo nižji kleriki tudi tako modrovati.

Rudarji.

Po koncu, po koncu, zaspanci! (Trbovlje.) — Pred par meseci se je ustanovila pri nas sekcija rokodelcev in strojnikov, katera

ČAJNA ROČKA

„popolni“
ZATO V VPORABI NAJCENEJŠI
IN OBENEM NAJFINEJŠI

šteje danes že nad sto članov. Ta številka pa še dolgo ne odgovarja številu rokodelcev in strojnikov, katerih je v trboveljskem revirju zaposlenih. Kaj čakate torej sodrug! da ne pristopite k sekciji? Ali še premalo občutite bič, s katerim Vas tepe Trboveljska družba in njeni hlapci? Ali imate še prevelike plače in prekratek delovni čas? Na prvo in na vsa druga vprašanja Vam hočem odgovoriti.

Bič, s katerim Vas tepe Trboveljska družba, bodele kmalu še bolj občutili, ker kmalu bomo prišli tako daleč, da bo imel vsak paznik in vsak mojster v rokah gorjačo in Te bo z njo oplazil po hrbtu, ako mu ne bodeš vse po volji napravil. To se bo najprvo zgodilo na dnevnem kopu, pa ne samo pri podjetju »Dukič«. Tudi na rudniškem dnevnem kopu se dobijo taki pazniki-tirani, ki hodijo za lokomotivami in šikanirajo strojno osobe. Gonijo Te sem in tja, da nimaš časa vzeti vode in ne premoga, kadar potrebuješ. Ti gospodje menda mislijo pri vsej svoji izobrazbi, da lokomotiva lahko vozi brez premoga in vode. Če se mu pa postaviš po robu, pa pravi, da si mrlič, da nič ne znaš in velikokrat Te še kaznuje.

Pri vseh teh šikanah in priganjanju so prišli ti dični gospodje še na sijajno misel, da nam na umečen način reducirajo plače. To se jim pa najbrže ne bo posrečilo, ker je organizacija že posredovala. Torej sodrug! vidite, tudi reduciranje plač ste že doživeli. Kar se pa tiče delovnega časa, boste pa tudi morali kmalu delati 10—12 ur dnevno, kakor delajo to skoro vsi delavci s pazniki vred pri podjetju »Dukič«. Torej vse te »ugodnosti« že imate, samo batin še manjka. Pa tudi to še pride, če bomo še naprej spali spanje pravičnega. —

Kaj si potem še želite? Jaz mislim, da je že tega zadosti. Sedaj je treba premisliti, kako se boste vsega tega otresli. Odgovor na to je lahek, dejanje pa malo težje. Treba je, da se stvari močna organizacija, katera edina bo zmožna kljubovati vsem tem šikanam in terorju. Organizacija, pa zopet organizacija in nič drugega. Večina rokodelcev in strojnikov je mnenja, da le potom organizacije se bomo tega obranili. Toda, ko Ti pa zaupnik te organizacije, ki že obstoja in lepo napreduje, reče, organiziraj se tudi Ti, pa imaš veliko izgovorov in pomislekov. Nekateri pravi: »Ja, jaz bi že pristopil, pa je veliko za plačati, zaslužim pa slabo!« Sodrug! če bomo čakali, da nam bo kapitalist sam zvišal plače, da bomo potem lahko plačali prispevke za organizacijo, ne bomo nikdar organizirani. Pristopi, žrtvuj od svojega skromnega zaslužka za članarino, pomagaj graditi organizacijo, in videl boš, da uspehi ne bodo izostali. Če sedaj lahko žrtvuješ in moraš žrtvovati za kazni, katere Ti naložajo pazniki in mojstri, boš tudi za organizacijo žrtvoval, da ti bo potem pomagala odpraviti vse te kazni in šikane. Drugi zopet pravi: »Ja, če bi bila samo ena organizacija, pa bi tudi jaz pristopil.« Sodrug! Sekcija rokodelcev in strojnikov je samo ena. V njej so organizirani sodrug! ki so bili tudi v politiki bolj levo orijentirani. Toda to nas ne sme motiti. Ne gre za politiko, ampak za zboljšanje naših gmotnih in lokalnih razmer. Ne iz Amsterdam, in ne iz Moskve nas ne bodo prišli v Trbovlje reševati, rešili se bomo le sami. Če si želiš enotne organizacije, pridi in organiziraj se, pridobi še svojega tovariša, zbudi se iz spanja, katerega že toliko časa spiš in enotna organizacija bo rasla. Rešitev proletarijata je delo njega samega. Zatorej ne čakaj, da Te pride rešit kdo drugi, ker ga ne bo, ampak reši se sam!

Zbudi se iz spanja, pomani si oči in poglej okrog sebe, da boš videl, kake okove ti je napravila Trboveljska družba v Tvojem spanju. Zavihaj rokave, pojdi na delo in ne odnehaj poprej, dokler ne zbudiš iz spajna zadnjega svojega sodruga!

... n ... n.

Delavski koledar 1925 je izšel!

Naročila in predplačila sprejema Strok. komis. za Slovenijo v Ljubljani, vsa osrednja društva, strokovno tajništvo v Mariboru in Celju. V koledarju je priloženih precej članov, tako o socialni zakonodaji, o bolniškem zavarovanju, o § 1154 b, o pravilniku o pokojninskem zavarovanju itd. Je mnogo obširnejši od lanskega, a cena je ista.

V platno vezan izvod stane 14 Din.
V polplatno vezan stane 12 Din.

Zaupniki, bi bodo koledar razpečavali, dobe 10 % popusta.

Splošna Delavska zveza (prej kemična stroka in Splošna delavska Unija).

Liboje. Podružnica keramičnih delavcev skupina II. je imela v soboto dne 14. decembra svoje člansko zborovanje v prostorih gostilne pri Kramerju. Na tem sestanku se je izvolil odbor, v katerega so izvoljeni ss. Ivan Kos, predsednik, Franciška Rančigaj, zapisnikarica, Anton Marinc, blagajnik, Karol Dosedla, Miha Hriberšek, Ivan Germadnik in Jos. Šlezinger odborniki. Franc Dosedla in Franc Kos kot preglednika računov. Vsi izvoljeni sodrug! so se zavezali, da bodo podružnico, odnosno članstvo zopet vzdignili. S tem bodo najbolje odgovorili, da člankar, ki jih je svoj čas v »Napreju« napadal, kot razdirače, ni imel prav. Skupina II. hoče postati tako močna, da prevzame vodstvo skupine I., kar ji tudi pripada. Tekmovanje je torej v polnem teku. (Radovedni smo, katera skupina bo bolj napredovala. Opomba poroč.) — Po dežju je vedno solnce, tako upamo, da se bo tudi v Libojah društveno življenje zopet okrepčilo in napredovalo, kakor nekda.

Mednarodni pregled.

Mednarodno socialistično mladinsko gibanje. Socialistična mladinska internacionala priredi med 4. in 8. januarjem 1925 na Holandskem razgovor med voditelji mladinskega gibanja v posameznih državah, na katerem bodo razpravljali o vseh za mladinsko gibanje važnih vprašanjih.

Mednarodno delavsko gibanje. (I. G. B.) Internacionalna Unija rudarjev je sklenila na seji eksekutivnega odbora, ki se je vršila 6. novembra v Bruselju, da se ima izvoliti na seji, ki se vrši v januarju 1926 v Hanovru stalen tajnik Unije. Da bi se dobila za vzdrževanje sekretariata potrebna sredstva, so predlagali nemški delegati, naj se pobira izreden prispevek za tajništvo v iznosu 5 zlatih pfenigov na leto (okrog 80 par). Ker šteje rudarska internacionala 1.972.000 članov, bi zadostovali ti prispevki tudi za izdajanje mednarodnih izvestij o rudarskem gibanju. Prvi izredni prispevek naj bi se do 1. januarja polno vplačal. Vse priključene organizacije imajo podati razven tega seji, ki se vrši v Hanovru, poročilo o posledicah, ki jih ima za rudarje izvedba Dawesovega reparacijskega načrta, tako, da bo mogoče o tem predmetu temeljito razpravljati. Eksekutiva je končno v principu sprejela povabilo ruskih rudarjev, da obišče delegacija rudarjev Rusijo v svrhu proučevanja tamošnjih razmer. Angleška delegacija je izjavila, da se priključi študijski komisiji.

Katastrofalen padec komunističnih strokovnih organizacij v Nemčiji. Na državni konferenci takozvanih »Samostojnih savezov«, to se pravi onih organizacij, ki so bile ustanovljene od komunistov kot konkurenčne organizacije proti amsterdamskim strokovnim organizacijam, ki pa bodo sedaj vsled nove komunistične parole »v amsterdamske organizacije« likvidirane, so podali delegati zanimive po-

(Datum)

Koledar 1925.

Podpisani prosim tem potem, da mi pošljete na prednji naslov

izvodov Delavskega (Železničarskega) koledarja

1925. ki ga izdaja Strokovna komisija za Slovenijo in sicer:

v platno vezanih a Din 14.—

v polplatno " " " 12.—

Po prejemu denarja za razprodane koledarje mi priznajte 10 % provizije!

S spoštovanjem:

* Nezahtevano žrtati!

datke o stanju komunističnega gibanja. Tako se je n. pr. glasilo neko poročilo, da komunisti niso imeli v berlinskem okraju prav nobenega življa. V Mansfeldu, v srednjenemški rudniški pokrajini, ki se jo je prištevalo med komunistične trdnjave, je padlo število članov od 13.000 pred letom dni na 300. Komunistična zveza ročnih in duševnih delavcev je padla od 100.000 članov na 10.000. — Nauk: Komunisti so za enotno fronto, ker druge fronte ne morejo zdržati. In delavci so jim tisti zajci, na katerih delajo oni lahko svoje eksperimente.

Delavske plače po posameznih državah. Delavci so v raznih državah, sorazmerno z gospodarskim, socialnim in kulturnim nivojem te države tudi različno plačani. Čim večje je splošno blagostanje dotične države, na čim višji stopnji stoji njen gospodarski razvoj, tem večji so prejemki posameznega delavca. Izvestja mednarodnega urada dela priobčujejo v svoji zadnji številki pregledno tabelo delavskih plač v nekaterih važnejših državah s posebnim ozirom na stanje v glavnih mestih. Za podlago primerjanja so vzete delavske plače v Londonu. Prejemki londonskih delavcev so označeni s številom 100. To pa ne pomeni, da dobivajo delavci v Londonu 100 šilingov, temveč predstavlja število 100 odstotkov povprečne plače londonskega delavca. Primerjanje londonskih delavskih plač se vrši potem na ta način, da se izračuna, koliko odstotkov delavskih plač znašajo povprečno plače delavcev po drugih državah. Na podlagi tega računa se dobiva sledeče število: 1. London 100; 2. Zedinjene države 214; Kanada 173; 4. Nizozemsko 89; 5. Švedska in Norveška 81—72; 6. Pariz in Bruselj 73—64; 7. Praga 56; 8. Dunaj 47; 9. Madrid 57; 10. Rim 46; 11. Lizbona 32. Med naštetimi državami plačajo najbolje svoje dalavce Zedinjene države, v katerih znašajo delavske plače nad dvakrat toliko nego v Londonu, in v Kanadi, kjer znašajo delavske plače nad poldrugikrat več nego v Londonu. Vse druge države zaostajajo daleč za Anglijo. Žal, da ne najdemo tudi ne v tej tabeli podatkov za Jugoslavijo. Cenimo, da bi znašala odgovarjajoča številka za Jugoslavijo 35—40.

Razno.

»Inspekcija Rada i radnički povjerenici« je naslov brošure, ki jo je izdal uradnik Inspekcije Dela v Banjaluki Ibrahim Džafčić. Brošura vsebuje kratak pregled delavske zaščitne zakonodaje ter svrhe in značaja Inspekcije Dela, ki ga je avtor svoječasno podal v obliki referata na I. konferenci delavskih obratnih zaupnikov v Banjaluki dne 6. aprila 1924. Knjižica obsega 50 strani in jo je izdala štamparija »Glas Krajine« d. d. v Banjaluki.

Volilni red

za volitve obratnih zaupnikov.

(Izveček iz pravilnika o delavskih zaupnikih.)

(Konec.)

§ 20.

Če je v eni kuverti več glasovnic, potem se: a) šteje samo ena glasovnica, če so popolnoma enakoglasne in sicer: pod pogojem, da so pravilno izstavljene,

b) smatrajo za neveljavne, če je njih vsebina različna.

§ 21.

Vsak volilec da svojo glasovnico v kuvertu, katero (odprto ali zaprto) odda na kraju in ob času ki je razglašen v volilnem proglasu, volilnemu odboru, z navedbo svojega imena.

Predsednik ali kak drug za to določeni član volilnega odbora sprejme kuvertu in jo v prisot-

nosti volilica vrže v posebno skrinjico, v volilnem imeniku potem zabeleži, da je volilec volil.

Predsednik volilnega odbora mora skrinjico zapreti ali zapečatiti, da se onemogoči odvzemanje kuvert, ne da bi se skrinjica odprla. Če se istočasno vrše volitve delavskih in nameščenskih zaupnikov, se kuverte z glasovnicami oddajajo ločeno in mečejo v posebne skrinjice.

Lastnik podjetja mora dati volilnemu odboru na razpolago lokale za izvršitev glasovanja.

§ 22.

Volilne priprave za izvršitev glasovanja samera, se morajo izvesti tako, da se v nobenem oziru ne moti delo v podjetju, v katerem se vrši glasovanje.

Glasovanje se vrši v nedeljo ali na praznik in ob času, ki je označen v volilnem proglasu. Kraj glasovanja mora biti po pravilu v podjetju samem.

V večjih podjetjih se lahko vrše volitve, radi hitrejšie izvedbe glasovanja, istočasno na večih volilnih krajih. V tem slučaju mora postaviti volilni odbor za vsak volilni okraj posebno volilno komisijo, obstoječo iz treh polnopravnih volilcev, ki si izmed sebe izvolijo predsednika.

§ 23.

Takoj po končanem glasovanju mora volilni odbor dognati rezultat volitev.

Zato odpre volilne skrinjice, iz katerih vzame kuverte z glasovnicami, na podlagi katerih dožene število glasov, oddanih za posamezne kandidatne liste. Pri tem mora paziti na to, če je vsaka posamezna glasovnica pravilno izstavljena.

Glasovi, oddani za določeno kandidatno listo se zbirajo, a zbirke se polagajo ena poleg druge po njih številu glasov. Vsaka taka zbirka se deli z neposrednimi številkami 1, 2, 3, 4, 5, 6, itd. potem koliko zaupnikov se voli v dotičnem podjetju. Dobljeni količniki se sestavijo eden pod drugega. Kot volilni količnik velja, če se volijo trije zaupniki: tretji po vrsti najvišji, če se volijo štirje zaupniki: četrti po vrsti najvišji, če se voli pet zaupnikov: peti po vrsti najvišji količnik itd.

Vsaka kandidatna lista dobi toliko mandator, kolikorkrat se nahaja volilni količnik v svoti za njo oddanih glasov. Ostanki pri tej delitvi se ne upoštevajo.

Če bi pri tej delitvi moral pripasti en mandat dvema kandidatnima listama odloči žreb.

§ 24.

Dodeljevanje mandator na posamezne kandidate posameznih kandidatnih list se vrše po vrsti, kakor so vpisani v dotično kandidatno listo.

Če v podjetjih, v katerih je poleg delavcev zaposleno 10 ali več nameščencev, med tako razdeljenimi mandati ni odpadel niti eden na predstavnik nameščencev, se dodeli iz one kandidatne liste, ki je dobila največ glasov, zadnji mandat, ki ji še pripada, prvemu imenovanemu nameščencu.

Če je kdo izvoljen na več kandidatnih listah, odloči volilni odbor na kateri listi je izvoljen.

§ 25.

O rezultatu volitev mora sestaviti volilni odbor zapisnik, ki mora vsebovati:

1. skupno število veljavnih glasovnic, ki so jih oddale vse skupine volilcev,
2. število glasov, ki so jih dobile posamezne kandidatne liste,
3. volilni količnik in število mandator, ki odpade na posamezne kandidatne liste.
4. število glasovnic, ki so kot nepravilne, neveljavne,
5. imena izvoljenih delavskih in nameščenskih zaupnikov.

Tak zapisnik se mora sestaviti tudi v slučaju odst. 1 § 16. tega pravilnika.

Zapisnik podpišejo vsi člani volilnega odbora.

§ 26.

Volilni odbor mora po ugotovitvi volinega rezultata obvestiti izvoljene osebe in jim o tem izdati pismeno potrdilo.

§ 27.

Volilni odbor mora sestaviti listo definitivno izvoljenih zaupnikov in je najkasneje v treh dneh od dne sestave in podpisa zapisnika o izvršenih volitvah nabiti na istih krajih v podjetju, na katerih je bil preje objavljen volilni proglas.

Poleg tega mora odbor v istem roku dostaviti en izvod dotične liste lastniku podjetja, enega pa skupno z vsemi zapisniki in odgovarjajočimi akti pristojni Delavski zbornici na vpogled.

§ 28.

(Prihaja v poštev šele po publikaciji.)

§ 29.

Volitve niso veljavne:

a) če so se gazili stvarni predpisi zakona o zaščiti delavcev in tega pravilnika o izvršitvi volitve zaupnikov,

b) če so se za časa volitev dogodili slučajji, za katere je dokazano, da so kvarljivo vplivali na pravi razvoj volitev, kakor: grožnje, nasilje, izgrede, zavražanje volivcev z alkoholom, denarjem itd.

c) če izvoljena oseba ob času volitve ni imela pasivne volilne pravice.

§ 30.

Predsednik volilnega odbora mora najkasneje en teden po izvršenih volitvah pozvati izvoljene zaupnike na sejo, če prevzamejo svoje dolžnosti.

Na tem sestanku izvolijo zaupniki obeh kategorij tako delavski, kakor nameščenski, če so trije ali več, izmed sebe glavnega zaupnika.

Zahvala. Zahvaljujem se tem potom vsem sodelavcem in sodelavkam, da so mi za časa moje dolgotrajne bolezni pomagali z nabrano vsoto 340.50 Din. — Lesce, 19. dec. 1924. — Filip Mesgoli, kovač v tovarni verig v Lescah.

Zahvala. Podpisani se najlepše zahvaljujem vsem sodrugom in sodružicam za nabrano Miklavžovo darilo v znesku 282.25 Din, katero sem prejel v moji dolgotrajni bolezni. — Trbovlje, dne 15. dec. 1924. — Pavšek Ivan.

Listnica uprave.

Stenski koledar »Delavca« 1925 prilagamo vsakemu izvodu 46. številke. Upamo, da bo ugajal vsem našim naročnikom.

S posebno željo se obračamo do organizacij in posameznih podružnic, da koledar razobesijo po vseh delavskih lokalih in prostorih, kamor delavci zahajajo.

V drugi vrsti se obračamo do posameznih sodrugov, da v bodočem letu sodelujejo pri razširjanju delavskega tiska in mu pridobivajo sodelavcev.

Naročnine v novembru niso poravnali: Splošna delavska unija v Celju in Osrednje društvo kemičnih delavcev v Mostah, zato bodo morali biti pri tej številki zadovoljni z nekoliko manjšo naklado. Naj ne bodo iznenadeni, ako jim prihodnje številke sploh ne pošljemo.

Za knjižico »Postanek in razvoj strokovnih organizacij v Avstriji« dolgujejo: Osrednje društvo kemičnih delavcev Moste 665 Din; SMRJ Dobrava 270 Din. Obračunajte, nerazprodane izvode vrnite!

V prihodnji številki bomo objavili vse one podružnice, ki še niso obračunale protivojnih znamk in razglednic.

Na opomine za knjižico »Socialna zakonodaja v naši državi« se je odzvalo precej podružnic. Le nekatere se ne morejo navaditi, da bi za brošure pošiljale obračune redno. Prosimo jih, da nam obračune pošljejo, nerazprodane izvode pa vrnejo.

Dopisniku iz Hrastnika: Stavkovne zbirke za stavkajoče steklarje bomo priobčili, čim bo steklarska stavka definitivno končana.

V imenu GRSJ.: Izdajatelj: Franc Svetek. — Odgovorni urednik: Alojzij Čeh. — Tisk Ljudske tiskarne, Maribor.

Kar ne veš vprašaj
Universalni informativni biro
»ARGUS«
Knez Mihajlova ul. 35, Tel. 6-25
BEOGRAD
(Pasaž Akademije Nauka)

Sodrug!

Zahtevajte po vseh brivnicah, kavarnah, gostilnah, »Delavca«! „Delavec“ naj ne manjka v nobenem javnem lokalu!

2

zidani hiši z večjim posejstvom za 100 Din

dobil bo lastnik naše srečke, katerega bo zadel žreb. — Srečke razpošilja: **Prostovoljno gasilno društvo v Strnišču pri Ptuju** proti vpošiljati zneska za srečko (Din 100.—), ter Din 3.— za priporočeno pošiljatev.

ŽIKA!

Poskusiti je treba, potem je odločitev lahka. — Odločili se boste za Žiko, ki je in ostane najboljša in najbolj zdrava žitna kava!

Tiskovina.

Naslov:

P. n.

Ljubljana
Zelenburgova ul. 6/II.

Uprava „Delavca“